

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس سوم: معجزہ جاویدان

کتاب: دین و زندگی ۲: پایہ یازدہم

دورہ دوم متوسطہ

سوالات؛

۱. معجزه چیست؟

۲. معجزه دارای چه خصوصیتی یا ویژگی های است؟

۳. معجزه پیامبر اسلام چیست و دارای چه خصوصیتی است؟

سورہ مبارکہ یونس؛

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ ۗ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ

يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۗ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ

مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

معجزه

تعریف

خصوصیات

هر پیامبری که از سوی خداوند مبعوث می شد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق العاده ای انجام می داد که هیچ کس بدون تأیید یا اذن خداوند قادر به انجام آن نبود. قرآن کریم از این کارهای خارق العاده با عنوان «آیت» یاد می کند.

۱. تناسب با شرایط زمان و مکان؛ معجزه باید بازمان خود تناسب داشته باشد؛ به عنوان مثال؛ در زمان حضرت عیسی علم پزشکی رواج داشت؛ «وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ...» آل عمران/ ۴۹ زمان حضرت موسی سحر و جادو رواج داشت؛ «فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ* قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ* وَأَضْمُمُ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِثْلَ غَيْرِ سَوْءِ آيَةِ أُخْرَىٰ» طه/ ۲۲-۲۰

۲. خارق العاده بودن؛ یعنی کسی بدون اذن خداوند توانایی انجام دادن آن را ندارد. و معنای لغوی آن یعنی عجز و ناتوانی.

معجزه قرآن

(۱) در زمانی نازل شد که فصاحت و بلاغت ادبیات عرب در اوج بود.

(۲) باید به گونه ای باشد که مردم زمان خودش به فوق بشری بودن آن اعتراف کنند.

(۳) دعوت به تحدی؛ در جایی کتابی همانند آن، در جایی دیگر ده سوره و در آخر هم یک سوره. «فَأْتُوا
بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ» بقره/۲۳

(۴) آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.

جنبه‌های
اعجاز قرآن

۱) اعجاز لفظی

۲) اعجاز محتوایی

۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی

۲) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

۳) جامعیت و همه جانبه بودن

۴) ذکر نکات علمی بی سابقه

۱) جاذبه؛ «اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا...» رعد/2

۲) انبساط جهان؛ «وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ...» ذاریات/47